

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
I ODRŽIVOG RAZVOJA

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I-351-03/21-08/03

URBROJ: 517-05-1-2-21-30

Zagreb, 3. studenoga 2021.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja na temelju odredbe članka 89. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), te na temelju odredbe članka 21. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), povodom zahtjeva nositelja zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, za procjenu utjecaja na okoliš izmjene zahvata svinjogojske repro farme Gaj, Općina Draž, Osječko-baranjska županija, donosi

RJEŠENJE

- I. Namjeravana izmjena zahvata - svinjogojska repro farma Gaj, Općina Draž, Osječko-baranjska županija, temeljem studije o utjecaju na okoliš koju je izradio u siječnju 2021. godine, a dopunio u lipnju 2021. godine ovlaštenik METIS d.d. iz Kukuljanova, Kukuljanovo 414 – prihvatljiv je za okoliš uz primjenu zakonom propisanih i ovim Rješenjem utvrđenih mjera zaštite okoliša (A) i programa praćenja stanja okoliša (B).**

A. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA

A.1. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA TIJEKOM PRIPREME I IZGRADNJE

Opće mjere zaštite

- A.1.1. U okviru izrade Glavnog projekta izraditi elaborat u kojem će biti prikazan način na koji su u Glavni projekt ugrađene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša iz Rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš.
- A.1.2. Opremu gradilišta, neutrošeni materijal, otpad i slično nakon završetka gradnje ukloniti, a okolno tlo sanirati.

Mjere zaštite voda i tla

- A.1.3. Vodoistražnim radovima ispitati hidrogeološke pokazatelje, raspoloživu godišnju količinu vode, međusobni utjecaj crpljenja na zdence u okruženju i stanje podzemne vode koje mora obaviti ovlaštena osoba.
- A.1.4. Prometne i manipulativne površine izvesti vodonepropusno.
- A.1.5. Prije ispusta pročišćenih otpadnih voda u prijemnik izgraditi i obilježiti kontrolno okno za uzimanje uzoraka pročišćene otpadne vode.
- A.1.6. Osigurati spremnik gnojovke dovoljnog kapaciteta da se omogući prikupljanje gnojovke za šestomjesečno razdoblje.

- A.1.7. Sustav za odvodnju, sabirne jame za gnojovku, spremnik za gnojovku i sabirne jame za otpadne vode nakon izgradnje ispitati na vodonepropusnost, strukturnu stabilnost i funkcionalnost.
- A.1.8. Kanale i spremnik gnojovke (lagunu) izgraditi od vodonepropusnog materijala otpornog na amonijak i agresivne tvari iz gnojovke bez mogućnosti procjeđivanja i bez ispusta i preljeva u okoliš.
- A.1.9. U pravcu toka podzemne vode uzvodno i nizvodno u odnosu na farmu izvesti piezometre. Prije ugradnje piezometara izraditi Program izvedbe piezometara, a o izvedenim istražnim radovima i izvedbi piezometara izraditi tehničko izvješće.
- A.1.10. Osigurati poljoprivredne površine za primjenu gnojovke do graničnih vrijednosti od 170 kg N/ha.

Mjera zaštite zraka

- A.1.11. U slučaju povećane emisije prašine tijekom građenja, manipulativne površine prskati vodom.
- A.1.12. Nakon izgradnje, spremnik za gnojovku prekriti plastičnim ili plutajućim pokrovom.

Mjera gospodarenja otpadom

- A.1.13. Otpad skladištiti odvojeno po vrstama te predavati ovlaštenoj osobi.

Mjera zaštite kulturne baštine

- A.1.14. Ukoliko se tijekom građevinskih radova naiđe na arheološki nalaz, obustaviti radove te o nalazu obavijestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturne baštine.

A.2. MJERE ZAŠTITE OKOLIŠA TIJEKOM KORIŠTENJA

Mjere zaštite voda i tla

- A.2.1. Otpadne vode od pranja filtera iz uređaja za preradu vode pročišćavati u odgovarajućem uređaju za pročišćavanje (taložnica) i ispuštati u melioracijski kanal. Vrijednosti pokazatelja i onečišćujućih tvari u pročišćenim otpadnim vodama prije ispusta u melioracijski kanal moraju biti u skladu s graničnim vrijednostima propisanim za ispuštanje u površinske vode u skladu s propisom o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda. Uređaj za pročišćavanje redovito čistiti od nakupljenog mulja, a mulj predati ovlaštenoj osobi. Ako će otpadne vode od pranja filtera iz uređaja za preradu vode sadržavati specifične onečišćujuće tvari, prioritetne i prioritetne opasne tvari prema prilogu 2.A., 5.A. i 6. Uredbe o standardu kakvoće voda, analizirati utjecaj ispuštanja na stanje vodnog tijela i poduzeti odgovarajuće mjere.
- A.2.2. Otpadne vode iz dezbarijere i sanitarne otpadne vode prikupljati zatvorenim sustavom odvodnje u vodonepropusne sabirne jame.
- A.2.3. Pražnjenje vodonepropusnih sabirnih jama ugovoriti s isporučiteljem vodne usluge javne odvodnje i ovlaštenom osobom.
- A.2.4. Gnojovku na poljoprivrednim površinama primjenjivati prema Planu upravljanja hranjivim tvarima u skladu s posebnim propisom, uzimajući u obzir potrebe biljaka za hranjivima.
- A.2.5. Prije primjene gnojovke na poljoprivrednim površinama provoditi analize sastava gnojovke. Analize provoditi iz trenutnog uzorka uzetog iz spremnika gnojovke na sljedeće parametre: suha tvar, pH-H₂O, amonijski N, ukupni N, ukupni P, ukupni K, ukupni Ca i ukupni Mg.

- A.2.6. U cilju planiranja godišnjeg unosa dušika, provoditi analize tla na poljoprivrednim površinama na sljedeće pokazatelje: pH-KCl, pH-H₂O, sadržaj humusa, lako pristupačnog fosfora (P₂O₅) i kalija (K₂O, sadržaj karbonata (CaCO₃), hidrolitička kiselost tla i teksturni sastav tla.
- A.2.7. Nadzirati i održavati sustav odvodnje u skladu s Planom rada i održavanja građevina za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda.
- A.2.8. Redovito održavati prometne i manipulativne površine na kojima može doći do onečišćenja uslijed obavljanja djelatnosti.

Mjere zaštite zraka

- A.2.9. Koristiti zatvorene spremnike (silose) sa zatvorenim transportom hrane u proizvodne objekte.
- A.2.10. Primjenjivati tehnike hranidbe kojima se upravlja količinom hranjivih tvari u stočnoj hrani te faznu hranidbu životinja, ovisno o fazama i stanju životinja, s nižom količinom sirovih proteina, ukupnog fosfora i dodatkom aminokiselina.
- A.2.11. Održavati i servisirati rashladni uređaj koji koristi 8 kg rashladne tvari R404a.

Mjere gospodarenja otpadom

- A.2.12. Otpad skladištiti u primarnim spremnicima izrađenim od materijala otpornog na djelovanje otpada i na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka i po potrebi nepropusno zatvaranje.
- A.2.13. Medicinski otpad odvojeno sakupljati na mjestu nastanka i skladištiti u zaključano, natkriveno, privremeno skladište u koji je onemogućen dotok oborinskih voda na otpad. Prostor skladišta medicinskog otpada izvesti na način da ima nepropusne i otporne podne površine koje se lako čiste i dezinficiraju, da je lako dostupan osoblju zaduženom za interno gospodarenje otpadom i uređajima i opremi za sakupljanje otpada te da je dobro osvijetljen i ventiliran.
- A.2.14. Opasni medicinski otpad sakupljati u spremnicima otpornim na djelovanje opasnih svojstava sadržaja, na pucanje i probijanje ako su u pitanju oštri predmeti, na agresivne kemikalije i slično. Spremnike izvesti na način da podnose uobičajene uvjete postupanja i prijevoza kao što su vibracije i promjene temperature, vlažnosti i tlaka.
- A.2.15. Spremnike za medicinski otpad označiti natpisom koji sadrži osnovne informacije o proizvođaču otpada s nazivom ustanove i odjela, ključnom broju i nazivu vrste otpada i datumom predaje ovlaštenoj osobi.
- A.2.16. Osigurati gospodarenje nastalim otpadom na mjestu nastanka na siguran način, a kad to nije moguće na mjestu nastanka, otpad uz popunjeni Prateći list predati ovlaštenoj osobi.

Mjera gospodarenja nusproizvodima životinjskog podrijetla

- A.2.17. Uginule životinje i ostale nusproizvode životinjskog podrijetla pohranjivati u odgovarajuće spremnike s uređajima za hlađenje, pravilno označavati.

Mjere zaštite u slučaju nekontroliranih događaja

- A.2.18. Svako onečišćenje tijekom izvođenja zahvata odmah sanirati
- A.2.19. Izvesti otvorene oborinske kanale oko farme za prikupljanje vode u slučaju većih količina oborina i odvođenje u melioracijske kanale.
- A.2.20. U slučaju poplavlivanja poduzeti potrebne interventne mjere saniranja i otklanjanja onečišćenja u skladu s Operativnim planom interventnih mjera u slučaju izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda, organizirati provedbu mjera za trenutno sprječavanje širenja nastalog onečišćenja zatvaranjem pojedinih dijelova kanalizacije prije ispusta u melioracijski kanal.

- A.2.21. U slučaju iznenadnog onečišćenja provesti mjere u skladu sa Operativnim planom mjera za slučaj izvanrednih i iznenadnih onečišćenja voda.
- A.2.22. U slučaju propuštanja spremnika gnojovke, isti isprazniti i sanirati.
- A.2.23. Održavati slobodnima i propisno označenima evakuacijske putove i pristupe vatrogasnim vozilima.
- A.2.24. U slučaju izbivanja bolesti životinja pozvati nadležnu veterinarsku službu koja će propisati mjere daljnjeg postupanja.

Mjere zaštite nakon prestanka korištenja

- A.2.25. Rastaviti opremu i građevine sukladno Planu razgradnje postrojenja i propisima koji u vrijeme prestanka korištenja ili uklanjanja farme budu na snazi.
- A.2.26. Unaprijed odrediti odgovarajuću površinu na kojoj će se odvojeno sakupljati i privremeno skladištiti nastali otpad te otpad predati ovlaštenoj osobi.

B. PROGRAM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA

Vode i tlo

- B.1. Sustav za odvodnju, sabirne jame za gnojovku i sabirne jame za otpadne vode ispitati na vodonepropusnost, strukturalnu stabilnost i funkcionalnost nakon izgradnje te kontrolu ispravnosti tijekom korištenja farme obavljati sukladno posebnom propisu.
- B.2. Kakvoću otpadne vode od pranja filtra za preradu vode prije ispuštanja u kanale, ispitivati na sljedeće parametre: pH, temperatura, boja, taložive tvari, suspendirana tvar, mangan i željezo.
- B.3. Svake godine za prethodnu kalendarsku godinu i za svaku kategoriju životinja pratiti ukupno ispušteni dušik i fosfor izračunom primjenom bilance masa na temelju unosa hrane, udjela sirovih bjelančevina u prehrani ukupnog fosfora i performansi životinja ili primjenom analize gnojovke. Dobivene vrijednosti usporediti s rasponom pridruženih vrijednosti za svaku kategoriju životinja na farmi Gaj za dušik i za fosfor sukladno propisima Republike Hrvatske i/ili propisima Europske Unije.
- B.4. Mjerenjem crpljenih količina vode pratiti da iste ne prekoračuju količine za koje je analiziran utjecaj na vode.

Zrak

- B.5. Svake godine za prethodnu kalendarsku godinu, primjenom faktora emisije napraviti procjenu emisija amonijaka i prašine u zrak za svaku kategoriju životinja na farmi Gaj, a dobivenu vrijednost emisije amonijaka u zrak usporediti s rasponom pridruženih vrijednosti emisija amonijaka sukladno propisima Republike Hrvatske i/ili propisima Europske Unije.
- B.6. Jednom u dvije godine provoditi mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak iz malih uređaja za loženje na UNP i/ili prirodni plin koje obuhvaća dimni broj, okside dušika izražene kao NO₂ i ugljikov monoksid.
- B.7. Stavljanje rashladne opreme u uporabu prijaviti nadležnom tijelu uprave na propisanom obrascu, a za uređaj voditi servisnu karticu na propisanom obrascu te evidenciju čuvati sukladno posebnim propisima.

- B.8. Prilikom održavanja, servisiranja ili isključivanja rashladnih uređaja iz uporabe osigurati prikupljanje kontroliranih tvari i njihovu predaju ovlaštenoj osobi te vođenje evidencija, dostave i čuvanje podataka sukladno propisima.

Nusproizvodi životinjskog podrijetla

- B.9. Voditi evidenciju o predaji nusproizvoda životinjskog podrijetla.

- II. Nositelj zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, dužan je osigurati provedbu mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša kako je to određeno ovim rješenjem.**
- III. Rezultate praćenja stanja okoliša nositelj zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, obvezan je dostavljati Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja na propisani način i u propisanim rokovima sukladno posebnom propisu kojim je uređena dostava podataka u informacijski sustav.**
- IV. Nositelj zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja na okoliš zahvata iz točke I. izreke ovog rješenja. O troškovima ovog postupka odlučit će se posebnim rješenjem koje prileži u spisu predmeta.**
- V. Ovo rješenje prestaje važiti ako u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja nositelj zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, može se jednom produžiti na još dvije godine, uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni ovim rješenjem.**
- VI. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.**
- VII. Sastavni dio ovog Rješenja su sljedeći grafički prilozi:**
- Prilog 1. Smještaj zahvata u Općini Draž
  - Prilog 2. Situacijski prikaz farme Gaj

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda, podnio je 18. siječnja 2021. godine Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (dalje u tekstu: Ministarstvo) zahtjev za procjenu utjecaja na okoliš izmjene zahvata svinjogojske repro farme Gaj, Općina Draž, Osječko-baranjska županija. U zahtjevu su navedeni svi podaci i priloženi svi dokumenti i dokazi sukladno odredbama članka 80. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša (dalje u tekstu: Zakon) te članka 8. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (dalje u tekstu: Uredba), kao što su:

- Potvrda Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Osječko-baranjske županije o usklađenosti zahvata s dokumentima prostornog uređenja (KLASA: 350-01/20-01/516; URBROJ: 2158/1-01-16/36-20-2-MP od 22. prosinca 2020. godine).

- Rješenje Uprave za zaštitu prirode Ministarstva (KLASA: UP/I 612-07/20-60/73; URBROJ: 517-05-2-2-20-2, od 31. prosinca 2020. godine) da je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu.
- Studija o utjecaju na okoliš (dalje u tekstu: Studija), koju je izradio ovlaštenik METIS d.d., Kukuljanovo 414, Kukuljanovo, kojem je Ministarstvo izdalo Rješenja za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša: izrada studija o utjecaju zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/17-08/38; URBROJ: 517-06-2-1-1-17-2 od 14. veljače 2018. godine i KLASA: UP/I 351-02/17-08/38; URBROJ: 517-03-1-2-21-4 od 9. ožujka 2021. godine). Studija je izrađena u siječnju 2021. godine, a dopunjena u lipnju 2021. godine. Voditelj izrade Studije je Morana Belamarić, dipl. ing. biol., univ. spec. oecoling. (poslove u vezi voditelja izrade naknadno je preuzela Ivana Dubovečak, dipl. ing. biol.-ekol.)

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka procjene utjecaja na okoliš, sukladno članku 80. stavku 3. Zakona i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskim stranicama Ministarstva objavljena je 4. veljače 2021. godine **Informacija o zahtjevu** za procjenu utjecaja na okoliš izmjene zahvata svinjogojske repro farme Gaj, Općina Draž, Osječko-baranjska županija (KLASA: UP/I 351-03/21-08/03; URBROJ: 517-03-1-1-21-2 od 1. veljače 2021. godine).

Odluka o imenovanju savjetodavnog stručnog povjerenstva u postupku procjene utjecaja na okoliš (dalje u tekstu: Povjerenstvo) donesena je temeljem članka 87. stavaka 1., 4. i 5. Zakona, 18. veljače 2021. godine (KLASA: UP/I-351-03/21-08/03; URBROJ: 517-03-1-1-21-12) i Odluka o izmjeni odluke 24. svibnja 2021. godine (KLASA: UP/I-351-03/21-08/03; URBROJ: 517-03-1-1-21-18).

Povjerenstvo je održalo dvije sjednice. Na **prvoj sjednici** održanoj 23. ožujka 2021. godine putem videokonferencije, Povjerenstvo je utvrdilo da je Studija cjelovita i u svojim bitnim elementima stručno utemeljena i izrađena u skladu s propisima, te predložilo da se istu dopuni u skladu s primjedbama članova Povjerenstva i nakon dorade i suglasnosti članova uputi na javnu raspravu.

Ministarstvo je 8. srpnja 2021. godine donijelo Odluku o upućivanju Studije na javnu raspravu (KLASA: UP/I-351-03/21-08/03; URBROJ: 517-05-1-1-21-22), a zamolbom za pravnu pomoć (KLASA: UP/I-351-03/21-08/03; URBROJ: 517-05-1-1-21-23) od 8. srpnja 2021. godine) povjerilo je koordinaciju (osiguranje i provedbu) javne rasprave Upravnom odjelu za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Osječko-baranjske županije. **Javni uvid** proveden je u skladu sa člankom 162. stavka 2. Zakona u razdoblju od **29. srpnja 2021. do 27. kolovoza 2021. godine** u službenim prostorijama Općine Draž, svakim radnim danom u periodu od 9 do 13 sati.

Obavijest o javnoj raspravi objavljena je u dnevnom listu „Glas Slavonije“ te na internetskim stranicama i objavnim pločama Općine Draž i Osječko-baranjske županije.

U sklopu javnog uvida održano je **javno izlaganje** koje je održano u službenim prostorijama Općine Draž, **24. kolovoza 2021. godine** u 13 sati.

Prema izvješću o održanoj javnoj raspravi Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Osječko-baranjske županije (KLASA: 351-03/21-06/6; URBROJ: 2158/1-16-03/05-21-6 od 1. rujna 2021. godine), tijekom javnog uvida nisu zaprimljene pisane primjedbe, mišljenja te prijedlozi javnosti i zainteresirane javnosti niti su u knjige primjedaba koje su bile izložene uz dokumentaciju upisane primjedbe, mišljenja ili prijedlozi.

Na drugoj sjednici održanoj 28. rujna 2021. godine putem video konferencije, u skladu sa člancima 14. i 16. Uredbe Povjerenstvo je donijelo Mišljenje o prihvatljivosti zahvata, kojim je ocijenilo predmetni zahvat prihvatljivim za okoliš i predložilo mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Prihvatljivost zahvata obrazložena je na sljedeći način:

Predmet zahvata je dogradnja repro farme Gaj u Općini Draž u Osječko-baranjskoj županiji. Postojeća farma Gaj ima kapacitet 1 400 krmača, 6 nerasta i 4 700 prasadi (3 500 prasadi do 2 mjeseca i 1 200 mlade svinje 2 do 6 mjeseci). Kapacitet planiranog zahvata dogradnje iznosi 1500 krmača, 6 nerasta i 5 600 prasadi (4 200 prasadi do 2 mjeseca i 1 400 mladih svinja 2 do 6 mjeseci) i 80 nazimica. Ukupan kapacitet farme Gaj nakon dogradnje iznosit će 2 900 krmača, 12 nerasta, 10 300 prasadi i 80 nazimica.

Zahvat se planira na čestici koja će se formirati od k.č. 1501/3 i dijela k.č. 1501/2 k.o. Duboševica. Spajanjem postojećih čestica, formirat će se nova čestica površine oko 93 946 m².

Na temelju proizvodnih potreba tvrtke BELJE PLUS d.o.o. određen je planirani kapacitet buduće farme. Obzirom na postojeću praksu i iskustvo u uzgoju svinja, varijantna rješenja tehnologije uzgoja nisu razmatrana. Prilikom planiranja predmetne farme najznačajniji je bio odabir najpovoljnije lokacije. Razmatrano je nekoliko lokacija na području Osječko-baranjske županije, a kriteriji za procjenu i odabir lokacije farme uključivali su vlasničke odnose, usklađenost sa zahtjevima prostornih planova, dostupnost postojeće infrastrukture, udaljenost od osjetljivih receptora i upravljanje gnojevkom. Lokacija zahvata u Općini Draž odabrana je kao trenutno najpovoljnija za uspostavljanje farme za proizvodnju prasadi iz nekoliko razloga: lokacija je u vlasništvu nositelja zahvata, na njoj nema posebnih ograničenja u korištenju prema zahtjevima prostornih planova, priključena je na postojeću elektroenergetsku mrežu, u postupku je izvedba priključka na plinovodnu mrežu, utvrđene su dovoljne količine podzemne vode koje omogućavaju opskrbu vodom, prometno je povezana sa županijskom cestom, u bližem okruženju lokacije nema stambenih objekata, nositelj zahvata raspolaže dovoljnim poljoprivrednim površinama za primjenu gnojovke u vlasništvu i dugogodišnjem zakupu koje se nalaze u blizini planiranog zahvata, na planiranoj lokaciji nalazi se postojeća svinjogojska farma te na njoj, osim postojeće infrastrukture, postoji mogućnost korištenja i već izgrađenih pomoćnih objekata.

Na lokaciji zahvata bit će izgrađeni proizvodni objekti u kojima će se odvijati glavni tehnološki procesi na farmi (osjemenjivanje i prasenje krmača te uzgoj prasadi) kao i pomoćni objekti u funkciji pratećih procesa. Dograđeni dio farme koristit će neke od već postojećih pomoćnih objekata. Projektom je predviđena izgradnja proizvodnih objekata: pripustilište, čekalište, prasilište, odgajalište. Proizvodni objekti bit će povezani u jednu cjelinu zatvorenim koridorima, kako se prilikom prevođenja krmača i prasadi ne bi izlazilo van. Pomoćni objekti na farmi bit će silosi, skladište opasnog i neopasnog otpada, sabirna jama i spremnici za gnojovku, zdenac i manipulativne površine.

Pripustilište je objekt u kojem će boraviti krmače nakon odbića i nazimice u trajanju do 5 tjedana (do utvrđivanja bređosti). Tjedno punjenje bit će 70 krmača i/ili nazimica, a zauzetost pripustilišta po ciklusu 5 tjedana. Kapacitet pripustilišta: 422 pojedinačna boksa (1,56 m²/živ.), 6 boksova za nerastove (6,24 m²/živ.), 16 grupnih boksova za nazimice (1,7 m²/živ.) i 10 grupnih boksova za krmače (2,25 m²/živ.).

Dimenzije boksova:

- 422 pojedinačna boksa (240 x 65 cm),
- 6 boksova za nerastove (260 x 240 cm)
- 16 grupnih boksova za nazimice (14 boksova: 350 x 255 cm, 2 boksa: 350 x 275 cm).

- 10 grupnih boksova za krmače (260 x 240 cm)

U pripustilištu će se inicirati krmače i/ili nazimice na tjeranje, kako bi se što prije omogućila oplodnja i početak novog reproduktivnog ciklusa. Inicijacija će se poboljšavati specijalnom hranidbom i rasvjetom (200 Luxa, 16 h dnevno). Osjemenjene krmače ultrazvučno će se kontrolirati 28. dan od osjemenjivanja i kada se potvrdi bređost, formirat će se grupe i prevoditi u krmačarnik. Krmače koje se ne počnu tjerati nakon tjedan dana boravka u pripustilištu, odvajati će se u posebnu grupu pa će se u grupama od 3-5 krmača uz nerasta i promijenjenu hranu pojačano inicirati na tjeranje. Nerastovi, koji služe samo za stimulaciju krmača bit će smješteni u boksovima površine 260 x 240 cm. Pod će biti djelomično rešetkast, suh i neklizav. Za dograđeni dio farme potrebno je 6 nerasta.

Nakon što je utvrđena suprasnost, krmače će se prevoditi iz pripustilišta u čekalište gdje će biti smještene do nekoliko dana prije prasenja. Životinje će se držati u skupnim boksovima. Potrebna površina po životinji je: 2,25 m²/krmači i 1,64 m²/nazimici s tim da 1,3 m² po krmači i 0,95 m² po nazimici čini puni pod (ili s maksimalno 15-postotnim otvorima). Tjedno punjenje bit će 65 krmača (nazimice), a zauzetost čekališta po ciklusu bit će 12 tjedana. Ukupno će se u objektu nalaziti 36 boksova. U objektu čekališta nalaziti će se i odjeljak za prijem (aklimatizaciju) nazimica sa 12 boksova, dimenzija 2,8 x 4,6 m.

Sedam dana prije prasenja, krmače će se prevoditi u prasilište, gdje će se smještati u pojedinačne boksove za prasenje (najmanje 4 m²/krmača) s uklještenjem za krmaču. Nakon prasenja, krmače će ostati s prasadi 28 dana koliko prasad sisa i postigne masu od 7 - 8 kg. Nakon toga će se krmače prevoditi u pojedinačne boksove u pripustilištu, a prasad odlaziti u uzgajalište. Tjedno punjenje prasilišta bit će 62 - 65 krmača i/ili nazimica, a zauzetost prasilišta po ciklusu 5 tjedana. Prasilište će se sastojati od 5 odjeljaka po 68 boksova (260 x 170 cm) i jednog odjeljaka sa 35 boksova (260 x 170 cm). Oprema boksova prasilišta uključivat će uklještenje za krmaču (od pocinčanog čelika), hranilicu za krmaču; hranjenje suhom hranom s automatskim punjenjem, pojilicu za krmaču, hranilicu i pojilicu za prasad, električni priključak za infracrvenu žarulju i plastičnu rešetku s gumom ispod pokrova za prasce i gusanu rešetku s punim dijelom ispod ležišta krmače. Nakon toga će se krmače premještati u pojedinačne boksove u pripustilištu, a prasad odlaziti u uzgajalište. Tjedno punjenje prasilišta bit će 62 krmače. Životinje će se držati na djelomično rešetkastom podu.

Prasad koja će dolaziti u uzgajalište u prosjeku će biti mase 7 kg i starosti 28 dana. Pri dolasku u uzgajalište temperatura prostorije bit će 27°C. Pod u uzgajalištu bit će djelomično rešetkast, a minimalna površina po jednom prasetu u uzgajalištu iznositi će 0,3 m². Tjedno punjenje uzgajališta bit će 800 prasadi, a zauzetost po ciklusu 7 tjedana. Kapacitet uzgajališta iznositi će 5 600 prasadi. U objektu uzgajališta nalaziti će se 14 odjeljaka svaki po 10 boksova (5 x 2,5 m) i 4 odjeljaka svaki po 5 boksova (5 x 2,5 m).

U objektima je predviđena hranidba suhom hranom. Krmače i nazimice hranit će se obročno individualnim automatskim hranilicama. Za prasad je predviđena suha hranidba klasičnim hranilicama, a hranit će se po volji. Uz svaki objekt nalaziti će se čelični, zatvoreni silosi za skladištenje stočne hrane. Izuzimanje hrane iz silosa obavljat će se zatvorenim lančanim transporterom. Napajanje životinja bit će po volji. Ukupna godišnja količina utrošene hrane na postojećoj farmi i dograđenom dijelu procjenjuje se na oko 6 000 t.

Ventilacija objekata bit će umjetna. Tijekom zimskog perioda u objektima je predviđeno grijanje putem grijaćih toplovodnih konvektora smještenih uzdužno ispod stropnih klapni za zagrijavanje ulazećeg zraka. Tijekom ljetnog razdoblja u prasilištu je predviđeno rashlađivanje ulaznog zraka tzv. coolbox-ovima s vodenim zidom. Optimalna temperatura u objektima je 16 - 20 °C, a vlaga: 60 - 70 %.

Životinje će u objektima biti smještene na djelomično ili potpuno rešetkastom podu. Izvedba podova u skladu je sa zahtjevima Pravilnika o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja („Narodne novine“ broj 119/10) za svaku kategoriju životinja.

Gnojovka će se zadržavati u kanalima ispod rešetkastog poda. Ukupna zapremina kanala iznositi će 3 557,68 m³. Otvaranjem čepova na ispustima kanala, gnojovka će se cijevima transportirati do betonske nepropusne sabirne jame za gnojovku odakle će se pomoću pumpi i metalnih cijevi precrpljivati u spremnike za gnojovku. Na dograđenom dijelu farme godišnje će zajedno s vodom od pranja objekata nastajati 16 819 m³ gnojovke. Za šestomjesečno razdoblje skladištenja gnojovke potrebno je osigurati zapreminu spremnika od 8 409,5 m³. Ukupan skladišni prostor za gnojovku na dograđenom dijelu farme od 12 614 m³, dovoljan je za šestomjesečno skladištenje nastalih količina gnojovke zajedno s vodom od pranja objekata.

Gnojovka nastala na postojećoj farmi primjenjuje se na poljoprivrednim površinama koje obrađuje PC Ratarstvo (Profitni Centar Ratarstvo) koji je u vlasništvu nositelja zahvata.

Površine potrebne za primjenu gnojovke u skladu s preporukama III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“, broj 73/21) za postojeću farmu iznose 220 ha, a za primjenu ukupnih godišnjih količina gnojovke s postojeće farme i dograđenog dijela potrebno je osigurati 405,5 ha poljoprivrednih površina. Za primjenu ukupne količine gnojovke nositelj zahvata osigurao je 406 ha poljoprivrednih površina.

Od ukupno raspoloživih površina 78,72 ha u vlasništvu je nositelja zahvata. Za 295,44 ha nositelj zahvat posjeduje Ugovor o dugogodišnjem zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, a za 31,83 ha Ugovor o koncesiji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Primjena gnojovke na poljoprivredne površine predviđena je direktnim injektiranjem u tlo na dubinu od 25 cm, na poljoprivredne površine u bližoj okolini zahvata i odvozom traktorskim cisternama na udaljenije površine (nakon polaganja gnojovke u tlo, tlo se zaorava). Potrebne poljoprivredne površine za apliciranje gnojovke odredit će se ovisno o stanju tla i nakon analize gnojovke s farme prije svake primjene, a u skladu s Planom upravljanja hranjivim tvarima.

Nakon svakog turnusa u proizvodnji, objekti će se natapati otopinom dezinficijensa čime će se postići lakše i učinkovitije pranje sasušeni nečistoća. Zatim će se prati visokotlačnim uređajima za pranje, čime će se ukloniti svi zaostaci organske tvari. Dezinfekcija objekata obavljati će se 48 h prije ulaska životinja s odabranim dezinfekcijskim sredstvom. Na farmi će se redovito provoditi sve potrebne veterinarsko sanitarne mjere kao i mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD). Redovitim zdravstvenim kontrolama na farmi, sve sumnjive i bolesne životinje izdvajati će se u posebne boksove te će se nad njima provoditi odgovarajući veterinarski postupci. Uginuća će se sanirati prema propisanim postupcima na neškodljiv način za što na farmi postoji poseban objekt (hladnjača) s uređajima za hlađenje.

Za potrebe pitke vode na lokaciji zahvata izbušiti će se zdenac koji će biti istih ili sličnih karakteristika kao i postojeći. Očekuje se prosječna količina vode $Q = 2,11$ l/s. Voda koja će se zahvaćati iz podzemlja (sirova voda), transportirat će se do postojećeg postrojenja za preradu vode, a zatim će se prerađena voda skladištiti u postojećem visinskom spremniku (vodotoranj), odakle će se opsluživati vodoopskrbna mreža farme. Voda će se koristiti za napajanje životinja, pranje proizvodnih objekata, za potrebe zaposlenika, pranje filtera iz prerade vode te za sustav hlađenja prasilišta. Procijenjena potrošnja vode iznositi će oko 26 105 m³/god.

Nusproizvodi životinjskog podrijetla (u daljnjem tekstu: NŽP) na farmi privremeno će se sakupljati u kontejner koji se nalazi unutar objekta za skladištenje NŽP-a (hladnjača) na lokaciji farme. Jednom tjedno ovlaštena osoba odvoziti će NŽP s lokacije na obradu u odobreni

objekt za preradu NŽP-a koji nisu za prehranu ljudi. Na farmi Gaj godišnje nastaje oko 30 t NŽP-a, a procjena je da će još toliko godišnje nastajati na dograđenom dijelu farme. Ukupno će nakon dogradnje farme Gaj nastajati oko 60 t NŽP-a godišnje.

Na lokaciji zahvata predviđa se nastajanje neopasnog i opasnog otpada.

Spremište neopasnog otpada nalazi se u postojećem dijelu farme u objektu nadstrešnice sa spremištem. Neopasni otpad skladišti se u primarnim spremnicima za skladištenje otpada, prema vrsti otpada. Spremnici su smješteni ispod nadstrešnice, izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada, označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu proizvođača otpada te ključni broj i naziv otpada. Podna površina skladišta otpada lako je periva i otporna na djelovanje otpada koji se skladišti.

Spremište za privremeno skladištenje opasnog otpada predviđeno je uz hodnik između prasilišta i uzgajališta. Za skladištenje otpada koji podliježe specijalnim zahtjevima radi prevencije infekcije u prostoriji će biti smješten hladnjak. Opasni otpad će se privremeno skladištiti u primarnim spremnicima, prema vrsti otpada. Spremnici će biti tipski, izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada, označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu proizvođača otpada, ključnom broju i nazivu otpada te oznaku odgovarajućeg opasnog svojstva otpada. Podna površina će biti lako periva i otporna na djelovanje otpada koji se skladišti. Skladište će biti opremljeno umjetnom rasvjetom i prirodnom ventilacijom. Skladište opasnog otpada će se zaključavati te će na taj način neovlaštenim osobama biti onemogućen pristup otpadu.

Za pripremu tople vode koja će se koristi za zagrijavanje prostorija koristit će se postojeća kotlovnica u kojoj su smještena dva plinska kotla snage 310 kW i 400 kW. Kao gorivo u kotlovima koristi se ukapljeni naftni plin. Predviđeno je spajanje farme na javnu plinsku mrežu čime će se kao gorivo u kotlovima koristiti zemni plin.

Otpadne vode nastale za vrijeme rada planiranog zahvata odvodit će se razdjelnim sustavom odvodnje: otpadne vode od pranja proizvodnih objekata, sanitarne otpadne vode, otpadne vode iz dezbarijere, otpadne vode od pranja filtera u postrojenju za preradu vode (ovisno o potrebi obrade sirove vode), oborinske vode s krovova, manipulativnih površina, prometnica i parkirališta. Otpadne vode od pranja proizvodnih objekata čini gnojovka, odnosno ekskrementi životinja pomiješani s vodom od pranja pojedinih objekata, odnosno odjeljaka, nakon završenog turnusa proizvodnje. Ispuštati će se kroz rešetke u proizvodnim objektima i odvoditi u vodonepropusnu betonsku sabirnu jamu odakle će se precrpljivati u spremnik za gnojovku. Sadržaj vodonepropusnog spremnika odvozi će se na poljoprivredne površine. Sanitarne otpadne vode iz upravne zgrade kao i otpadne vode iz dezbarijere sakupljat će se u postojeću vodonepropusnu sabirnu jamu. Pražnjenje vodonepropusne sabirne jame i zbrinjavanje sadržaja obavlja isporučitelj vodne usluge javne odvodnje ili koncesionar. Otpadna voda od pranja filtera u postrojenju za preradu vode nakon prolaska kroz taložnicu i njezino pročišćavanje ispušta se u kanal na k.č. 1512, k.o. Duboševica. Oborinske vode s krovova, manipulativnih površina, prometnica i parkirališta riješit će se odvodnjom u sustav otvorenih oborinskih kanala. Svi objekti odvodnje otpadnih voda farme izvest će se vodonepropusno te će se prije puštanja u rad ispitati vodonepropusnost svih sustava odvodnje. Redovito će se čistiti, održavati i kontrolirati sustav za odvodnju otpadnih voda te će se izraditi Plan o radu i održavanju sustava odvodnje otpadnih voda.

Planirani zahvat usklađen je sa sljedećim prostornim planovima:

- Prostorni plan Osječko-baranjske županije (Županijski glasnik broj 1/02 i 4/103/16, 5/16, 6/16, 5/20 i 7/20)
- Prostorni plan uređenja Općine Draž (Službeni glasnik Općine Draž 3/05, 5/11, 9/14, 9/15, 4/18, 7/18-ispravak i 5/20-pročišćeni tekst)

Za planirani zahvat ishođena je Potvrda o usklađenosti zahvata s prostornim planovima izdana od Upravnog odjela za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Osječko-baranjske županije (KLASA: 350-01/20-01/516; URBROJ: 2158/1-01-16/36-20-2-MP od 22. prosinca 2020. godine).

Izgradnjom i korištenjem zahvata trajno će se prenamijeniti dodatnih 1,9 ha zemljišta. Ukupna površina obradivih oranica u Općini Draž procjenjuje se na 9 856 ha. Gubitak od 1,9 ha oranica predstavlja oko 0,019 % što se smatra prihvatljivim. Degradacija okolnih tala moguća je jedino uslijed nekontroliranih događaja. Planiranjem primjene gnojovke koje uključuje usklađivanje plodoređa i bilance potrošnje dušika sprječava se unošenje prevelike količine dušika u tlo. Sukladno navedenom, utjecaj zahvata na tlo procjenjuje se prihvatljivim.

Tijekom pripremnih i građevinskih radova postojat će mogućnost onečišćenja podzemnih voda tvarima koje se koriste kod gradnje (naftni derivati, motorna ulja, otapala, boje i slično). U slučaju nekontroliranog događaja uslijed izlivanja naftnih derivata iz vozila ili strojeva koji će se koristiti prilikom građevinskih radova, u pripremi će biti sredstva za upijanje naftnih derivata, što će umanjiti utjecaj na okoliš.

Godišnje će se u kanal ispustiti oko 7 000 m³ pročišćene otpadne vode od pranja filtra za preradu vode (uključujući postojeću farmu i dograđeni dio). Voda se nakon prolaska kroz taložnicu i njezino pročišćavanje ispušta u kanal k.č. 1512 k.o. Duboševica koji je dio vodnog tijela CDRI0185_001 Borza, a koje je prema podacima dobivenim od Hrvatskih voda u dobrom stanju s obzirom na ekološko stanje i kemijsko stanje te nije u riziku od nepostizanja cilja „sprečavanje pogoršanja stanja tijela površinskih voda“ ni za ekološko niti za kemijsko stanje.

Kanali uz farmu su veći dio godine suhi, stoga se ispuštanje može smatrati neizravnim ispuštanjem u podzemne vode. Lokacija zahvata nalazi se na grupiranom vodnom tijelu podzemne vode CDGI_23 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV DRAVE I DUNAVA koje je prema podacima dobivenim od Hrvatskih voda u dobrom stanju s obzirom na kemijsko stanje i količinsko stanje te nije u riziku od nepostizanja cilja „sprečavanje pogoršanja stanja tijela podzemnih voda“ ni za količinsko niti za kemijsko stanje.

U postrojenju za preradu vode obradom sirove vode iz zdenca smanjuju se prirodno povišene koncentracije mangana i željeza u podzemnoj vodi koje su u sirovoj vodi prisutne na skoro cijelom području Osječko-baranjske županije. Nakon pročišćavanja sirove vode taloženjem, filter se protustrujno ispire, bez upotrebe kemijskih sredstava. Otpadne vode koje nastaju uslijed ispiranja filtera sadržavat će iste tvari koje sadrži podzemna voda iz zdenca, samo u drugim koncentracijama. Temeljem postojećih analiza otpadne vode pretpostavlja se da planirana količina ispuštene otpadne vode neće utjecati na prekoračenje graničnih vrijednosti za vrijednosti mangana i željeza. Temeljem navedenog ispuštanje pročišćenih otpadnih voda neće utjecati na povećanje koncentracije mangana i željeza na mjestima zahvaćanja vode za potrebe postojeće i buduće farme stoga neće negativno utjecati na stanje vodnog tijela podzemne vode.

Obnovljive zalihe tijela podzemne vode CDGI_23 – ISTOČNA SLAVONIJA – SLIV DRAVE I DUNAVA iznose 421×10^8 m³/god, a zahvaćene godišnje količine $2,23 \times 10^7$ m³/god. Ukupna planirana količina vode za crpljenje na dograđenom dijelu farme procjenjuje se na 30 000 m³. Za postojeću farmu izdana je koncesija za korištenje voda od 60 000 m³. Ukupna količina crpljenje vode za obje farme godišnje će iznositi 90 000 m³. Uzimajući u obzir godišnje obnovljive zalihe vode, ukupna godišnja količina podzemne vode koja će se crpiti za obje farme iznositi će 0,45 % obnovljivih zaliha vode. Nositelj zahvata će u svrhu pripreme namjeravanog zahvata, odnosno bušenja novog zdenca na lokaciji zahvata radi vodoopskrbe farme, izvesti potrebna hidrogeološka istraživanja, odnosno vodoistražne

radove. Temeljem navedenog, ne očekuje se negativan utjecaj crpljenja podzemne vode na stanje podzemnog vodnog tijela. Sukladno planiranom načinu odvodnje otpadnih voda, koji će biti riješen na isti način kao i na postojećoj farmi i stanju vodnih tijela na lokaciji, ne očekuju se negativni utjecaji na površinske i podzemne vode tijekom korištenja farme.

Utjecaj svinjogojske farme na tijelo podzemne vode moguć je i u slučaju neodgovarajućeg načina izgnojavanja, skladištenja i zbrinjavanja gnojovke. Procjeđivanjem gnojovke, tekući dio prodire u dublje slojeve tla te se dalje prenosi i u podzemne vode što može dovesti do povećanja koncentracije hranjivih tvari (prvenstveno nitrata i fosfata) u podzemnoj vodi. U svrhu sprečavanje procjeđivanja gnojovke cijeli će sustav odvodnje gnojovke, kao i sabirne jame i laguna za gnojovku biti izvedeni nepropusno. Gnojovka koja će nastajati na farmi Gaj primjenjivat će se na poljoprivrednim površinama za što je nositelj zahvata osigurao dostatnu površinu. Pridržavanjem odredbi Akcijskog programa kod gospodarenja gnojovkom, kao i drugih propisa i predviđenih mjera zaštite okoliša utjecaji zahvata na vode se smatraju prihvatljivim.

Utjecaj svinjogojske farme na kvalitetu zraka tijekom izgradnje čine emisija prašine tijekom građevinskih radova i emisija ispušnih plinova iz radnih strojeva. Budući je navedeni utjecaj privremenog karaktera a najbliže naselje nalazi se na udaljenosti od oko 1,6 km od farme utjecaj je ocjenjen kao prihvatljiv.

Tijekom korištenja farme nastajat će gnojovka, a posljedica njene razgradnje je razvijanje plinova: amonijak, metan, didušikov oksid, merkaptani, skatol, tiofenol, sumporovodik (H_2S) i drugi. Odgovarajućom izvedbom objekata za svinje, hranidbom životinja i odgovarajućim vođenjem tehnološkog procesa utjecat će se na smanjenje emisije amonijaka i metana. Fazna hranidba uz smanjenje sirovih proteina i dodatak esencijalnih aminokiselina, smještaj životinja na djelomično ili potpuno rešetkastom podu uz vakuumski sustav za učestalo uklanjanje gnojovke, skladištenje gnojovke u spremnicima za gnojovku na kojim se stvara prirodna pokorica, primjena gnojovke na poljoprivredne površine (brz unos gnojovke u tlo) najbolje su raspoložive tehnike za smanjenje emisija a koje će se primjenjivati na farmi tijekom korištenja. Uzimajući u obzir primijenjenu tehnologiju, odnosno integrirani pristup proizvodnji pri čemu se u obzir uzela izvedba sustava za izgnojavanje objekata i kvalitetna hranidba životinja, tijekom rada planiranog zahvata očekuju se smanjene emisija amonijaka i metana u odnosu na farme koje nisu visokog stupnja tehnološke opremljenosti stoga se ne očekuju značajni negativni utjecaji na kvalitetu zraka.

Već opisani način hranidbe (vrsta, doprema i izuzimanje) smanjit će mogućnost pojave prašine na lokaciji zahvata, a time i smanjenje utjecaja na zrak koji može uzrokovati prašina.

Tijekom građevinskih radova koristit će se razna mehanizacija čijim će radom doći do povećanih emisija stakleničkih plinova (ugljkov (IV) oksid, dušikovi oksidi, sumporov (IV) oksid). Kako će korištenje građevinske mehanizacije biti lokalnog karaktera i vremenski ograničeno, može se zaključiti da će utjecaj zahvata na **klimatske promjene** tijekom izgradnje biti slab.

Na farmi Gaj primjenjivat će se kontrolirana višefazna hranidba sukladno uzgojnoj fazi životinja, sa smanjenim udjelom sirovih bjelančevina i uz dodatak esencijalnih aminokiselina što će rezultirati smanjenjem izlučenog dušika te time imati pozitivan učinak na smanjenje emisija N_2O . Sustav ventilacije na farmi je automatski i računalno nadziran te će se sukladno zahtjevima najboljih raspoloživih tehnika redovno pratiti potrošnja električne energije. Slijedom navedenog utjecaj na nastanak emisija stakleničkih plinova uz primjenu predviđenih mjera zaštite okoliša ocjenjuje se prihvatljivim. Obzirom na prethodno navedeno, utjecaj na nastanak emisija stakleničkih plinova uz primjenu predviđenih mjera zaštite okoliša ocjenjuje se prihvatljivim.

Utjecaj klimatskih promjena na zahvat moguć je uslijed eventualnih ekstremnih vremenskih nepogoda (kiše, bujice, poplave, oluje, suša) prilikom kojih može doći do smanjenja prinosa ratarskih kultura (hranidba životinja) i eventualnog poplavljanja, no uz primjenu mjera zaštite okoliša spriječit će se navedeni izvanredni i nekontrolirani događaji te se utjecaj ocjenjuje prihvatljivim.

Zahvat neće imati utjecaja na šume južno od lokacije zahvata, niti tijekom građenja, niti tijekom korištenja zahvata jer ne zadire u šumska staništa.

Lokacija zahvata nalazi se na zajedničkom županijskom **lovištu** XIV/167 Duboševica, površine 3 524 ha. Zahvat u ukupnoj površini lovišta obuhvaća oko 2,43 % njegove površine. Utjecaj zahvata na divljač može se očitovati kroz njihovo uznemiravanje tijekom reprodukcijskog razdoblja, ukoliko će se tada izvoditi građevinski radovi. Takav je utjecaj relativno kratkog trajanja i neće imati bitnije posljedice na lovište niti divljač u njemu. Ograda oko farme onemogućava doticaj divljih životinja s uzgajanima, a time i eventualnim bolestima u slučaju akcidenta. Navedeni utjecaj na divljač ocijenjen je kao prihvatljiv.

Najbliže zaštićeno područje, spomenik parkovne arhitektura Kneževo – park oko Dvorca, udaljeno je oko 4 km od lokacije zahvata te predmetni zahvat neće imati utjecaj na **zaštićena područja**.

Prirodna staništa na lokaciji zahvata degradirana su u prošlosti stvaranjem intenzivno obrađivanih poljoprivrednih površina. Tijekom obilaska lokacije zahvata nisu zabilježena ugrožena i rijetka staništa iz Priloga II. i III. Pravilnika o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“, broj 27/21), kao ni vrste koje su strogo zaštićene prema Pravilniku o strogo zaštićenim vrstama („Narodne novine“, broj 144/13, 73/16). Dio čestice obrastao je drvećem i šumskim raslinjem. Zahvat neće imati bitan utjecaj na **floru** promatranog područja. Na **faunu** lokacije zahvata, kao i na faunu okolnog područja utjecaj može imati kratkotrajna buka koja će nastati prilikom rada strojeva tijekom izgradnje i rada farme. Životinje kojima smeta povećana razina buke sklonit će se na okolna staništa gdje je njezin utjecaj manji ili nikakav. Najveći utjecaj na faunu bit će prilikom skidanja površinskog sloja tla kada će biti ugrožena slabo pokretna fauna tla. Od kralježnjaka će, tijekom skidanja tla, najviše biti ugroženi mali sisavci kao što su miševi, voluharice i rovke koji žive u rupama iskopanim u zemlji. Na lokaciji zahvata mogu se od strogo zaštićenih vrsta očekivati ptice grabljivice u potrazi za plijenom. Navedene vrste ptica ne grade gnijezda na lokaciji zahvata te neće biti ugrožene tijekom gradnje i korištenja zahvata. Farma će biti ograđena što će onemogućavati divljim životinjama ulazak u krug farme.

Utjecaj na **geomorfološka obilježja** očituje se kroz iskop tla za temelje objekata, spremnike gnojovke, sabirnu jamu i trajnog je karaktera. U području radnog pojasa uništiti će se dio vegetacijskog pokrova. Budući da će aktivnosti biti lokalnog karaktera, neće bitno narušavati lokalna geomorfološka obilježja.

Temeljem provedenog postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti zahvata za **ekološku mrežu** ishođeno je Rješenje Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja (KLASA: UP/I 612-07/20-60/73; URBROJ: 517-05-2-2-20-2 od 31. prosinca 2020. godine) kojim je planirani zahvat prihvatljiv za ekološku mrežu te nije potrebno provesti postupak glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Lokacija zahvata smještena je oko 1,6 km od najbližeg naselja Udvar, a zbog udaljenosti, slabo je vidljiva iz naselja Duboševica. Od izgrađenih objekata ističe se vodotoranj i dominira širom slikom krajobraza. Hortikulturnim uređenjem parcele, prikladnim odabirom završnih slojeva fasadnih zidova i krovova na način da ne odudaraju od postojećih izgrađenih objekata te izvedbom ogradnog zida od žičanog pletiva smanjit će se narušavanje vizura. Lokacija zahvata

predstavlja relativno mali udio u ukupnoj površini predmetnog prostora stoga zahvat neće imati značajan utjecaj na očuvanje **krajobraznih vrijednosti** šireg područja lokacije zahvata.

Ne očekuje se utjecaj na **kulturnu i arheološku baštinu** tijekom izgradnje i korištenja zahvata.

Na gradilištu farme može doći do pojave **buke** koju proizvodi oprema na gradilištu i buke koju proizvode transportna sredstva prilikom kretanja i istovara materijala. S obzirom na vremensko ograničenje utjecaja navedeni negativni utjecaj smatra se prihvatljivim.

Buka koja će nastajati na lokaciji farme tijekom korištenja javljat će se povremeno od poljoprivredne mehanizacije, ventilatora te glasanja životinja na farmi, no predviđa se da neće imati značajnijeg utjecaja na okolicu zahvata zbog relativno male dinamike dolazaka/odlazaka vozila na farmu, dobre zvučne izolacije uzgojnih objekata te držanja životinja kao izvora buke u zatvorenim uzgojnim objektima. Prema Pravilniku o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave („Narodne novine“, broj 145/04) farma je smještena unutar zone gospodarske namjene koja se proteže na šire okolno područje. Na granici građevne čestice unutar ove zone buka ne smije prelaziti 80 dB(A). Najbliža građevinska područja naselja svrstana su u zonu mješovite - pretežito stambene namjene za koju dopuštene razine buke iznose 55 dB(A) danju odnosno 45 dB(A) noću. Navedeni utjecaj buke uz primjenu odgovarajućih mjera zaštite ocijenjen je kao prihvatljiv.

S obzirom na prethodno opisani način gospodarenja **otpadom**, pravilnim rukovanjem, pravilnim skladištenjem i odvoženjem otpada u procesu proizvodnje te pridržavanjem predviđenih mjera ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš.

Uginule životinje i ostali **nusproizvodi životinjskog podrijetla** sakupljat će se u namjenskom spremniku koji će biti smješten u zasebnom objektu opremljenom autonomnim hlađenjem (hladnjača). Preuzimanje i odvoz NŽP-a obavljat će pravna osoba koja obavlja poslove sakupljanja NŽP-a sukladno Zakonu o veterinarstvu („Narodne novine“ broj 82/13, 148/13 i 115/18). Trenutno na farmi nastaje oko 30 t NŽP-a godišnje, a procjena je da će toliko nastajati i na dograđenom dijelu farme. S obzirom na navedeno, ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš od postupanja s nusproizvodima životinjskog podrijetla.

S obzirom na tehnološki opis rada farme očekuje se kumulativni eksterni **promet** vezano uz dovoz hrane, odvoz životinja, otpada i NŽP te dolazak i odlazak zaposlenih radnika. Pristup na lokaciju zahvata omogućen je nerazvrstanom asfaltiranom cestom, direktnim spajanjem na državnu cestu DC7. Na farmi se, u najintenzivnijim danima, može očekivati do 20 vozila dnevno, što s obzirom na prosječnu dnevnu fluktuaciju prometa na prometnici DC7 predstavlja povećanje prometa od 1,3 %. U ostalim danima promet će biti znatno manji. Navedeni utjecaj planiranog zahvata na opterećenje prometa ocjenjuje se kao prihvatljiv.

Tijekom izvođenja građevinskih radova doći će do pojave buke na gradilištu čiji se utjecaj smatra prihvatljivim za **stanovništvo**, s obzirom da se prva naseljena područja nalaze na udaljenosti oko 1,6 km od farme.

Također će se javiti **fugitivna emisija prašine** koja je dijelom posljedica građevinskih radova, a dijelom nastaje dizanjem prašine s tla uslijed kretanja građevinskih strojeva i vozila. Kako je najbliže naselje udaljeno oko 1,6 km od farme, utjecaj fugitivne emisije prašine kao i utjecaj emisija ispušnih plinova iz radnih strojeva nije značajan. Uz pridržavanje predviđenih mjera zaštite okoliša za sprječavanje ostalih utjecaja sveukupan utjecaj građevinskih radova smatra se prihvatljivim za stanovništvo.

Utjecaj buke na stanovništvo tijekom rada farme, kao i povećanje prometne aktivnosti ocjenjuje se prihvatljivim. Utjecaj na stanovništvo tijekom rada farme može se ostvariti kroz povremenu pojavu neugodnih mirisa kao posljedice razvijanja plinova koji nastaju razgradnjom organske

tvori. S obzirom na planirani način rada farme te uz provođenje predviđenih mjera zaštite okoliša utjecaj neugodnih mirisa bit će sveden na najmanju moguću mjeru.

Izgradnjom farme osigurat će se kontinuirani izvor prihoda za dvanaest novih zaposlenika. Proizvodnja osim direktnog zapošljavanja utječe i na indirektno zapošljavanje kod kooperanata i poslovnih partnera. Slijedom svega navedenog utjecaj farme Gaj na stanovništvo uz pridržavanje predloženih mjera zaštite okoliša smatra se prihvatljivim za stanovništvo.

Tijekom rada farme Gaj mogući su **kumulativni utjecaji** u odnosu na postojeće i/ili planirane zahvate. Na širem području zahvata, u krugu do 7 km nalazi se pet farmi u vlasništvu nositelja zahvata i Bioplinsko postrojenje Popovac u vlasništvu tvrtke Energija Gradec d.o.o.

Osiguranjem dovoljnih poljoprivrednih površina za primjenu gnojovke isključuje se preklapanje s površinama potrebnim za primjenu gnojovke nastale radom drugih farmi u široj okolini lokacije planirane farme. U cilju zaštite tla i podzemnih voda nositelj zahvata će osigurati već opisanu kvalitetu tehnološkog procesa proizvodnje prasadi čime se isključuje kumulativni utjecaj s drugim farmama u okruženju planiranog zahvata i uklanja mogućnost negativnog utjecaja na tlo i podzemne vode, a time posredno i na najbliža područja ekološke mreže. Planirani zahvat na dovoljnoj je udaljenosti od ostalih farmi u okruženju da se može isključiti kumulativni utjecaj neugodnih mirisa na najbliža naselja. Planiranim tehnikama za intenzivan uzgoj svinja smanjit će se emisije amonijaka. Slijedom navedenog, kumulativni utjecaji tijekom korištenja planiranog zahvata su mogući, ali se procjenjuje da neće biti značajni te nije potrebna prilagodba ili propisivanje dodatnih uvjeta ili mjera zaštite u odnosu na predviđene mjere.

Mogući uzroci **nekontroliranog događaja** do kojeg može doći kako tijekom izvođenja zahvata i/ili tijekom rada su nekontrolirano izlivanje strojnih ulja ili goriva, otapala i boja u tlo, a potom i u podzemne vode tijekom dopreme i otpreme materijala, građenja i montaže tj. korištenjem teretnih vozila i građevinske mehanizacije. Procjenjuje se da će tijekom rada farme, uz kontrole koje će se provoditi te ostale postupke rada, uputa i iskustava zaposlenika, vjerojatnost negativnih utjecaja na okoliš od nekontroliranog događaja biti svedena na najmanju moguću mjeru te će utjecaj biti vrlo slab.

Opisani zahvat planira se s namjerom dugoročnog funkcioniranja. Shodno tome vremenski termin prestanka rada u ovom trenutku nije predviđen. Tijekom uklanjanja građevina mogu se javiti negativni utjecaji na okoliš uslijed uklanjanja (rušenja) čvrstih objekata - buka, prašina. Također će se javiti i otpad nastao kao posljedica rušenja i uklanjanja objekata. Gospodarenjem otpadom na način predviđen propisima ne očekuje se negativan utjecaj na okoliš.

Kod **određivanja mjera (A)**, što ih nositelj zahvata mora poduzimati, Ministarstvo se pridržavalo i načela predostrožnosti navedenih u članku 10. Zakona, koji nalaže da se razmotre i primjene mjere koje doprinose smanjivanju onečišćenja okoliša utvrđene propisima i odgovarajućim aktom.

Mjere zaštite okoliša tijekom pripreme, građenja i korištenja

- **Opće mjere zaštite** propisane su u skladu s člankom 69. stavkom 2. točkom 9. Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13, 20/17, 39/19 i 123/19) i člankom 40. stavkom 2. točkom 2. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18).
- **Mjere zaštite voda i tla** propisane su u skladu s člancima 46., 49., 70., 71., 73. i 75., 78., 92., 95. i 210. Zakona o vodama („Narodne novine“, broj 66/19 i 84/21), člancima 9., 12., 13. i 14.. III. Akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima

poljoprivrednog podrijetla („Narodne novine“, broj 73/21), člancima 4., 10. i 11. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda („Narodne novine“, broj 26/20), člancima 3. i 4. Pravilnika o tehničkim zahtjevima za građevine odvodnje otpadnih voda, kao i rokovima obvezne kontrole ispravnosti građevina odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda („Narodne novine“, broj 3/11) i člankom 3. Pravilnika o očevidniku zahvaćenih i korištenih količina vode („Narodne novine“, broj 81/10)

- **Mjere zaštite zraka** propisane su u skladu s člancima 6., 35. 39. i 42. Zakona o zaštiti zraka („Narodne novine“, broj 127/19) člancima 75. i 91. Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora („Narodne novine“, broj 42/21) i Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2017/302 od 15. veljače 2017. o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT-i), za intenzivan uzgoj peradi i svinja.
- **Mjera zaštite od opterećenja bukom** propisana je u skladu s člancima 3., 4., 5. i 6. Zakona o zaštiti od buke („Narodne novine“, broj 30/09, 55/13 i 153/13, 41/16, 114/18 i 14/21) i člancima 5. i 17. Pravilnika o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj ljudi rade i borave („Narodne novine“, broj 145/04).
- **Mjere gospodarenja otpadom** propisane su u skladu s člancima 11., 44., 45. i 47. Zakona o održivom gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), člancima 12. i 34. Pravilnika o gospodarenju otpadom („Narodne novine“, broj 81/20) i člancima 6., 8 - 11. Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom („Narodne novine“, broj 50/15 i 56/19)
- **Mjera gospodarenja nusproizvodima životinjskog podrijetla** propisana je u skladu s člankom 101. Zakona o veterinarstvu („Narodne novine“, broj 82/13 i 148/13, 115/18 i 52/21).
- **Mjere zaštite u slučaju nekontroliranog događaja** propisane su u skladu s člankom 81. Zakona o vodama, članku 37. Zakona o zaštiti od požara („Narodne novine“, broj 92/10) i člancima 7. i 9. i 25. Zakona o veterinarstvu.
- **Mjera zaštite kulturno - povijesne baštine** propisana je u skladu s člankom 45. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara („Narodne novine“, broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 , 98/15, 44/17, 90/18, 32/20 i 62/20).
- **Mjere zaštite nakon prestanka korištenja** propisane su u skladu s Zakonom o gradnji, Pravilniku o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest („Narodne novine“, broj 69/19).

Program praćenja stanja okoliša

- **Program praćenja** utvrđen je temeljem članaka 4., 9. i 13. Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda („Narodne novine“, broj 26/20), člancima 85. i 113. Uredbe o graničnim vrijednostima emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora („Narodne novine“, broj 42/12) i Provedbene odluke Komisije (EU) 2017/302 od 15. veljače 2017. o utvrđivanju zaključaka o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT-i), za intenzivan uzgoj peradi i svinja.

Sukladno članku 21. stavku 2. Uredbe, prije donošenja rješenja nacrt rješenja je stavljen na uvid javnosti na internetskim stranicama Ministarstva u trajanju od 8 dana s datumom objave 22. listopada 2021. godine i na njega nisu dostavljene primjedbe.

Obveza nositelja zahvata pod točkom II. ovog Rješenja proizlazi iz odredbe članka 10. stavka 3. Zakona, kojim je utvrđeno da se radi izbjegavanja rizika i opasnosti po okoliš pri

planiranju i izvođenju zahvata moraju primjenjivati utvrđene mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Točka III. izreke ovog rješenja utemeljena je na odredbama članka 142. stavka 2. Zakona.

Prema odredbi članka 85. stavka 5. Zakona nositelj zahvata podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš (točka IV. ovog rješenja).

Rok važenja ovog rješenja propisan je u skladu s člankom 92. stavkom 1. Zakona, dok je mogućnost produženja važenja ovog rješenja propisana u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona (točka V. ovog rješenja).

Obveza objave ovog rješenja na internetskim stranicama Ministarstva utvrđena je člankom 91. stavkom 2. Zakona (točka VI. ovog rješenja).

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo rješenje je izvršno u upravnom postupku i protiv njega se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Osijeku, Trg Ante Starčevića 7/II, u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16) i Tarifi br. 2.(1) Priloga I. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19 i 128/19).

DOSTAVITI:

1. BELJE PLUS d.o.o., Svetog Ivana Krstitelja 1 a, Darda (**R! s povratnicom !**)

NA ZNANJE:

1. Državni inspektorat, Inspekcija zaštite okoliša, Šubićeva 29, Zagreb

Prilog 1. Prikaz postojeće farme Gaj na ortofoto podlozi

